

Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Förordning om stöd till åtgärder för att minska utsläpp av vissa kväveföreningar i jordbruket

Er beteckning: KN2025/00104

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västernorrlands län ser positivt på ett nationellt stöd med en enkel administration för att minska utsläppen av ammoniak och utsläpp av växthusgaser. Dock finns det risk att detta stöd kommer att medföra en ökad otydlighet kring stödmöjligheter för företag inom jordbrukssektorn, öka risken för dubbelfinansiering samt öka arbetsbelastningen för länsstyrelserna.

Avsnitt 2: Förslag till förordning

Enligt 11 § i förslaget till förordning om stöd till åtgärder för att minska utsläpp av vissa kväveföreningar i jordbruket ska Jordbruksverket pröva frågor om stöd.

Länsstyrelsen i Västernorrland län ser stora fördelar i att detta stöd istället skulle hanteras av länsstyrelserna. Se motivering under "Avsnitt 7" i stycket nedan.

Avsnitt 7: Det bör införas ett stöd till åtgärder som minskar utsläppen av ammoniak och som bidrar till ett mer effektivt utnyttjande av kväve i jordbruket

I avsnitt 7 anges att: "Administrationen av kväveklivet bör vara enkel och effektiv. Stödet bör utformas så att det är enkelt att söka stöd samtidigt som det säkerställs att medel används effektivt och på ett korrekt sätt".

Länsstyrelsen Västernorrland befarar införandet av kväveklivet kan göra att det kommer att upplevas svårare för lantbrukarna att veta vad de kan söka för samt var och hur det ska sökas. Stödet kommer också att öka risken för dubbelfinansiering.

Otydlighet för företagen

Det finns en etablerad, nära kontakt mellan Länsstyrelsen och regionala företag i branschen. De är vana att vända sig till stödhandläggarna med frågor som rör stöd till investeringar inom jordbrukssektorn. Om kväveklivet ska hanteras av Jordbruksverket innebär det att företagen ska söka stöd hos ytterligare en aktör.

Regelförändringar har skett flera gånger under senaste åren, så det är viktigt att det finns enkla tydliga beskrivningar om de olika investeringsstöden för att förenkla för lantbrukarna. Länsstyrelsen Västernorrland befarar att en ökad otydlighet och osäkerhet kan hämma viljan att investera hos företagen.

Beröringspunkterna mellan stödet i strategiska planen för EU:s jordbrukspolitik och kväveklivet är många och överlappande. Det finns därför skäl att kväveklivet i stället borde handläggas av länsstyrelserna.

Risk för dubbelfinansiering

Inom den strategiska planen för EU:s jordbrukspolitik (SP) finns redan möjlighet att söka investeringsstöd för gödselhantering, utrustning som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem, tak på gödselvårdsanläggningar, teknik för surgörning av gödsel samt myllningsutrustning för spridning av gödsel.

Enligt utredningens förslag bör stödberättigade åtgärder i kväveklivet exempelvis handla om investeringar i maskiner eller annan utrustning som ger lägre utsläpp vid spridning av gödsel, investeringar i förbättrad eller utökad kapacitet för lagring av gödsel som innebär att gödsel kan spridas när förutsättningarna är gynnsamma. Likheten mellan dessa två stöd gör att risken för dubbelfinansiering ökar.

Det finns dessutom redan nu stöd för att elektrifiera arbetsmaskiner både hos Naturvårdsverket (Klimatklivet) och Energimyndigheten (Klimatpremien) så utöver en ökad risk för att utbudet av stödmöjligheter kan upplevas svårt finns en ökad risk för dubbelfinansiering.

Avsnitt 8.1: Konsekvenser för svenska myndigheter

Risken för dubbelfinansiering ökar arbetsbelastningen för länsstyrelserna

När det föreligger risk för dubbelfinansiering måste kontroller mellan myndigheter göras för att säkerställa att den sökande inte sökt eller beviljats annat stöd för samma utgifter från annan myndighet.

Länsstyrelsen Västernorrland befarar att länsstyrelserna kommer att få en ökad arbetsbelastning vid handläggningen av investeringsstöd för ökad konkurrenskraft inom SP eftersom det, för varje enskilt ärende, kommer att kräva en kontroll hos Jordbruksverket om stöd från kväveklivet söks eller beviljats för samma åtgärd.

Länsstyrelserna kommer även att behöva ha god kännedom kväveklivet och kunna svara på frågor från regionala företag i branschen vilket också genererar en ökad arbetsbelastning.

Försvårad måluppfyllelse för länsstyrelserna

Kväveklivet föreslås ge stöd till fler insatser än vad befintliga stöd inom strategisk plan avser. Förutom att kväveklivet är bredare föreslås stödet också ha högre stödprocent (80 %) än vad som kan beviljas inom strategisk plan (50 %). Om de ekonomiska fördelarna att söka stöd genom kväveklivet är större än i Strategisk plan är det sannolikt att stöden inom Strategisk plan inte söks i samma utsträckning. Detta kommer därmed ha en negativ påverkan på måluppfyllelsen inom Strategisk plan vilket i förlängningen riskerar att få en negativ inverkan på jordbruksföretagen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med handläggare Emma Betschart som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Karin Frejarö, enhetschef medverkat.